

Chương 3: **Định danh và Xác thực** (Identification and Authentication)

Khoa Khoa học và Kỹ thuật Máy tính
Đại học Bách Khoa Tp.HCM

Nội dung

---

1 Giới thiệu về định danh và xác thực

2 Phương pháp định danh

3 Phương pháp xác thực

4 Giao thức xác thực

Giới thiệu về định danh và xác thực

- Các bước trong điều khiển truy cập

Định danh (Identification):

Người dùng cung cấp danh định (identity)

Xác thực (Authentication):

Người dùng chứng minh danh định đó là đúng

Ủy quyền (Authorization):

Xác định quyền mà người dùng có

Giới thiệu về định danh và xác thực

- Các bước trong điều khiển truy cập

Định danh (Identification):

Người dùng cung cấp danh định (identity)

Xác thực (Authentication):

Người dùng chứng minh danh định đó là đúng

Ủy quyền (Authorization):

Xác định quyền mà người dùng có

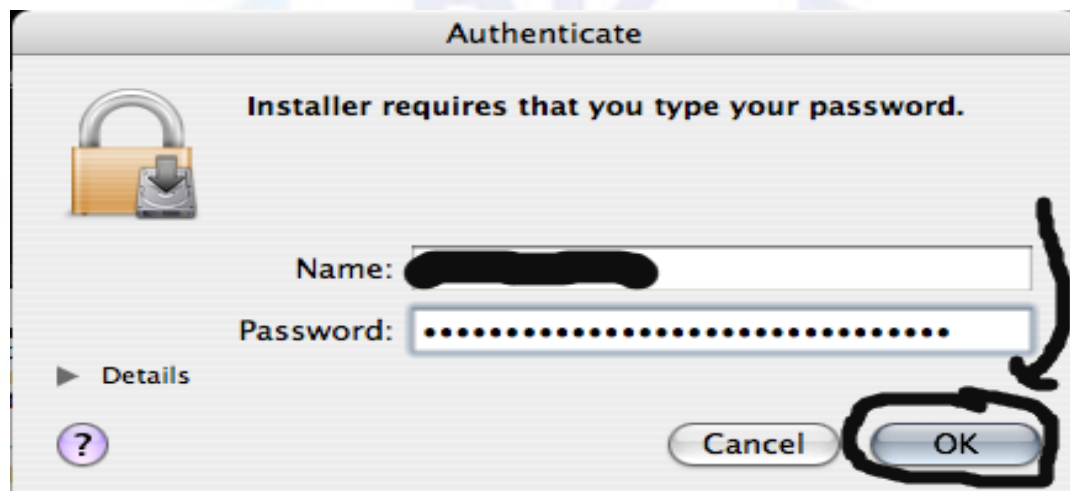
Định danh

- Người dùng cung cấp danh định của mình cho hệ thống
- Mục đích:
  - Tìm kiếm **sự tồn tại** và **quyền hạn** cho người dùng

Xác thực

- Người dùng cung cấp bằng chứng là danh định đó là đúng và phù hợp với mình.
- Mục đích:
  - Chứng minh danh định là **hợp lệ** và **phù hợp** với người dùng.
  - Quyết định có cho phép người dùng truy cập vào tài nguyên của hệ thống hay không

Nội dung

---

1 Giới thiệu về định danh và xác thực

2 Phương pháp định danh

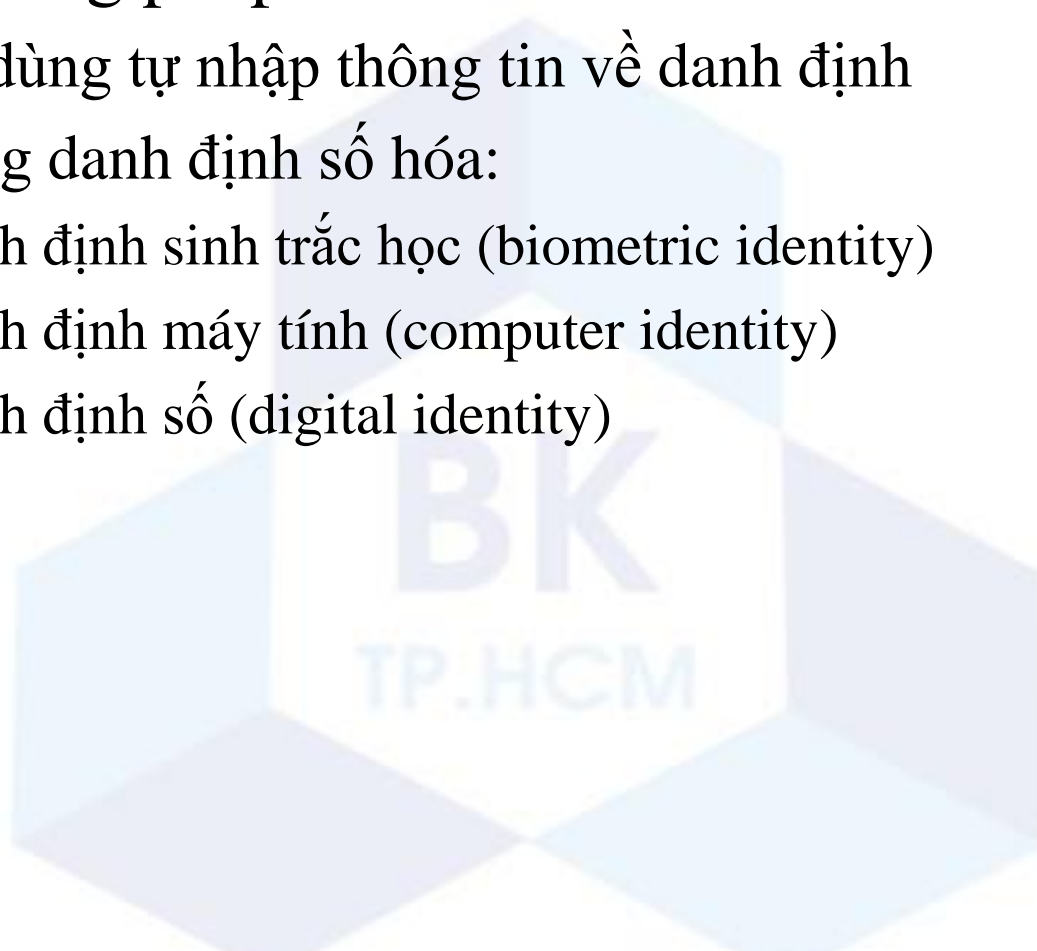
3 Điều khiển dữ liệu với SQL

4 DAC và điều khiển dòng thông tin

Phương pháp định danh

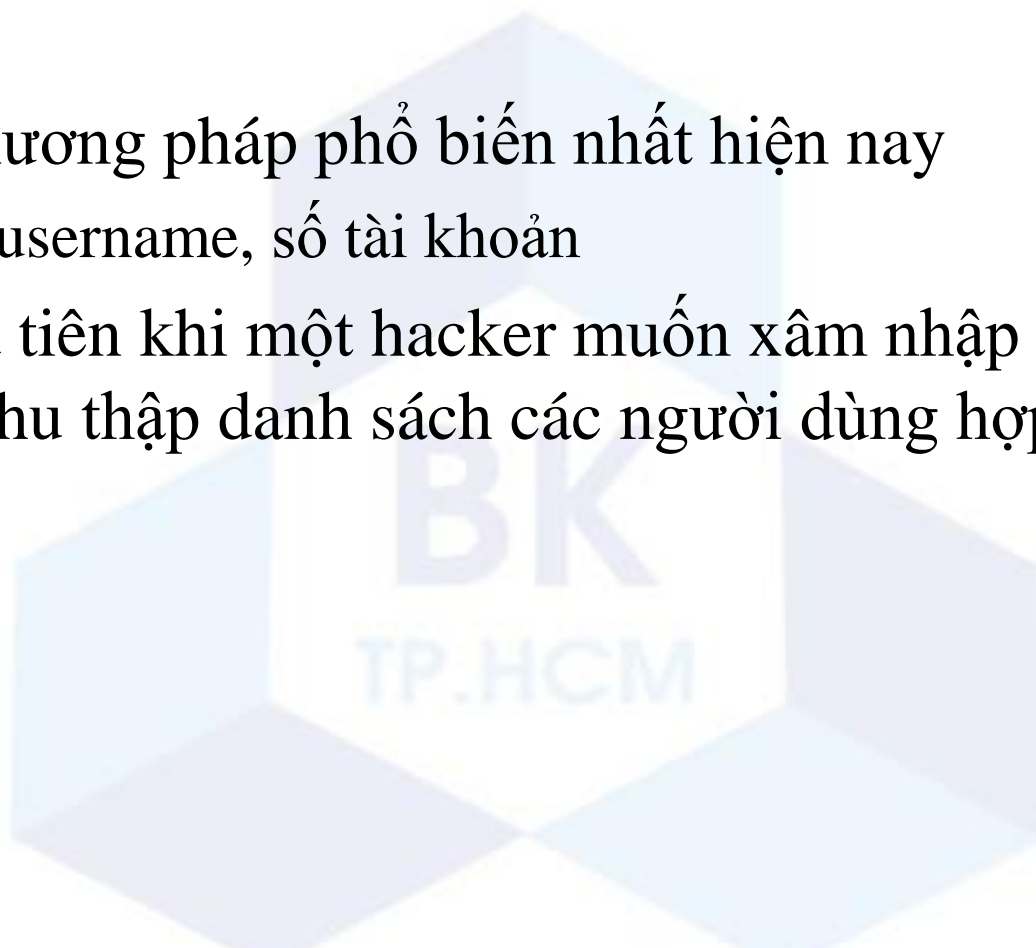
- Có 2 phương pháp:
  - người dùng tự nhập thông tin về danh định
  - Sử dụng danh định số hóa:
    - Danh định sinh trắc học (biometric identity)
    - Danh định máy tính (computer identity)
    - Danh định số (digital identity)

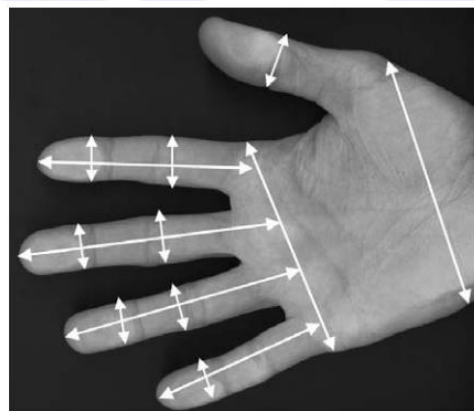
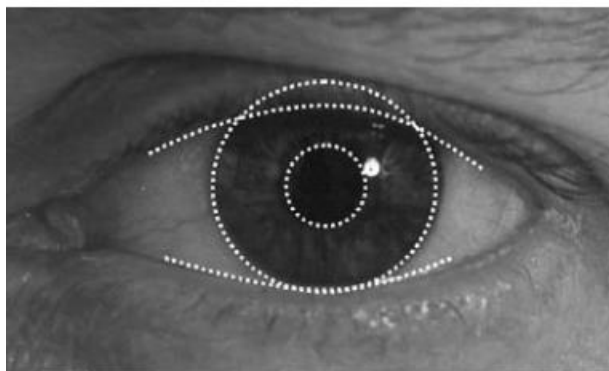
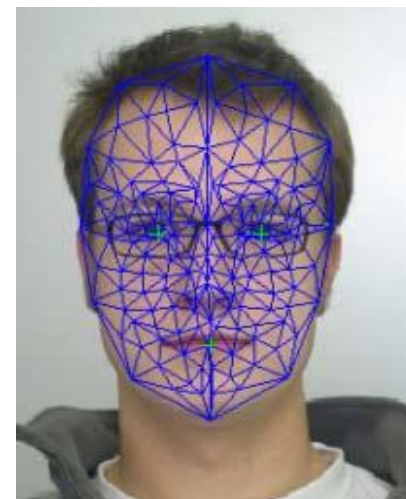
Phương pháp định danh

- **Phương pháp 1: người dùng tự nhập thông tin về danh định**
- Đây là phương pháp phổ biến nhất hiện nay
  - Ví dụ: username, số tài khoản
- Bước đầu tiên khi một hacker muốn xâm nhập vào một hệ thống là thu thập danh sách các người dùng hợp lệ của hệ thống.

Phương pháp định danh

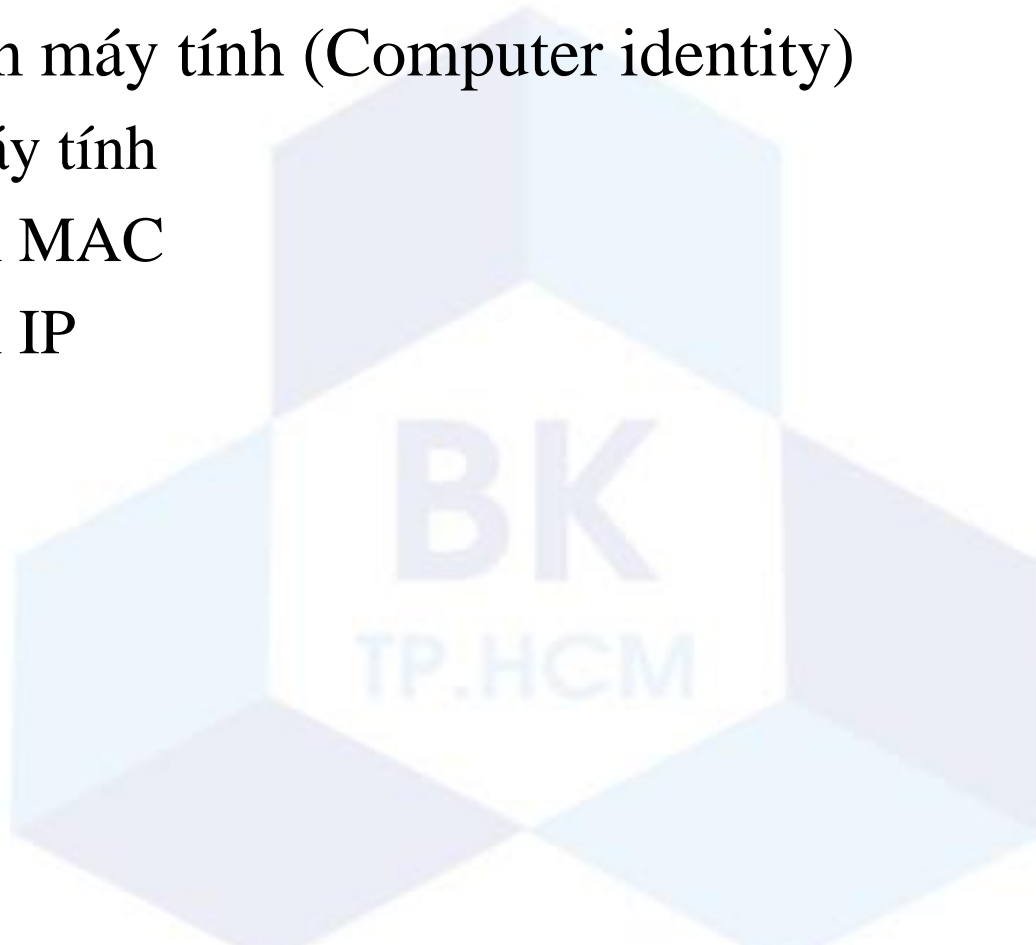
- **Phương pháp 2: Sử dụng danh định số hóa**
- Danh định sinh trắc học (Biometric identity)
  - Nhận dạng khuôn mặt (Facial recognition)
  - Quét tròng mắt (iris scanners)
  - Hình học bàn tay (hand geometry)
  - Nhận dạng vân tay (fingerprint)

Phương pháp định danh

- **Phương pháp 2: Sử dụng danh định số hóa**
- Danh định máy tính (Computer identity)
  - Tên máy tính
  - Địa chỉ MAC
  - Địa chỉ IP

Phương pháp định danh

- **Phương pháp 2: Sử dụng danh định số hóa**
- Danh định số (Digital identity)
  - Chứng nhận số (Digital certificate)
  - Thẻ thông minh (Smart card)

Nội dung

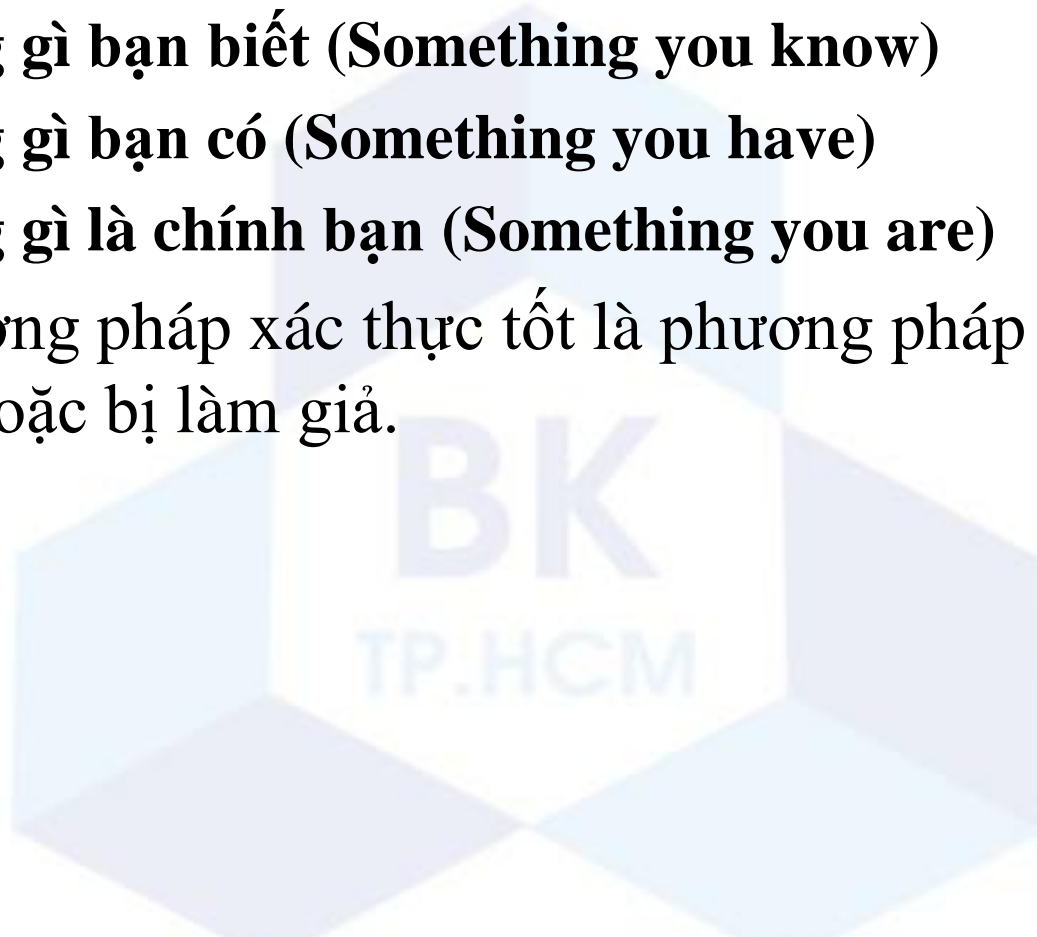
- 1 Giới thiệu về định danh và xác thực
- 2 Phương pháp định danh
- 3 Phương pháp xác thực
- 4 Giao thức xác thực

Phương pháp xác thực

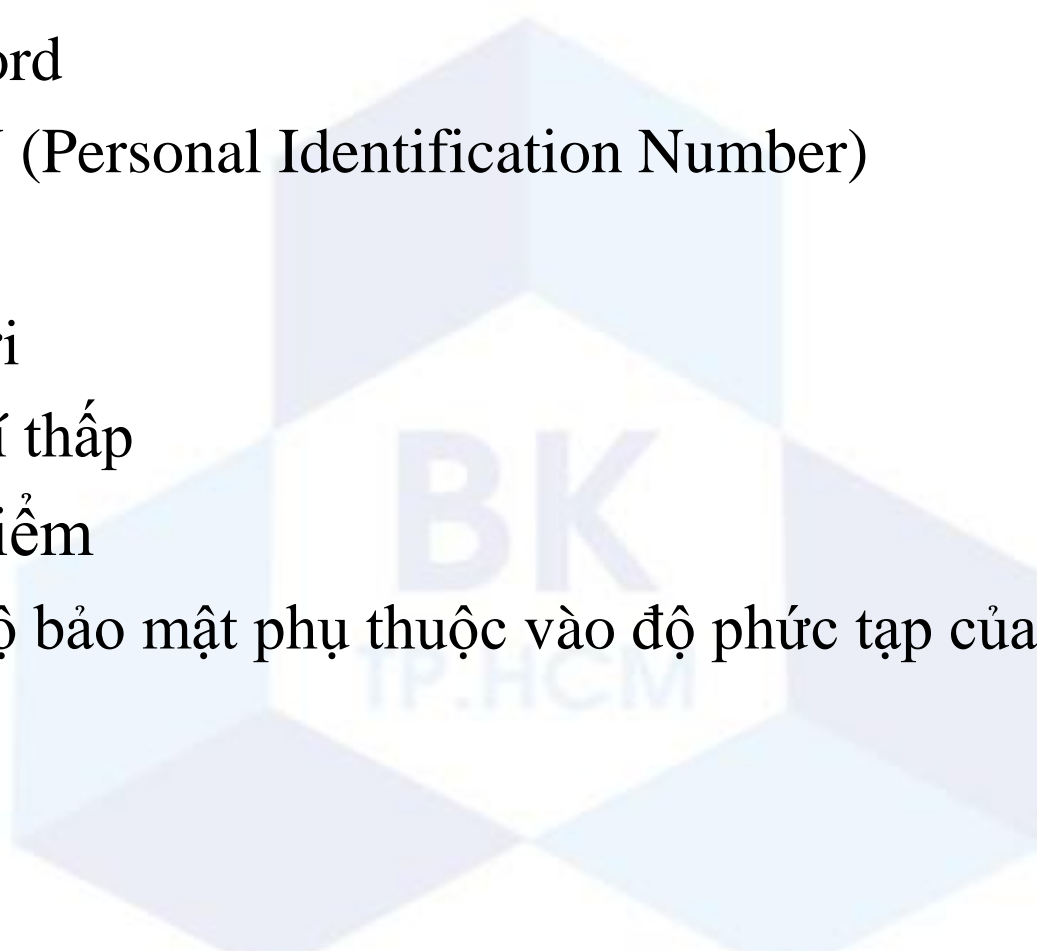
- Các phương pháp xác thực:
  - **Những gì bạn biết (Something you know)**
  - **Những gì bạn có (Something you have)**
  - **Những gì là chính bạn (Something you are)**
- Một phương pháp xác thực tốt là phương pháp mà không dễ bị đoán hoặc bị làm giả.

Những gì bạn biết

- Ví dụ:
  - Password
  - Số PIN (Personal Identification Number)
- Ưu điểm
  - Tiện lợi
  - Chi phí thấp
- Nhược điểm
  - Mức độ bảo mật phụ thuộc vào độ phức tạp của password

Những gì bạn biết

■ Những vấn đề của password:

- Password yếu: dễ đoán (tên người dùng, ngày sinh nhật ,...)

→ Xây dựng chính sách password:

- Độ dài
- Có các ký tự đặc biệt (non-letter), có ký viết hoa, viết thường
- Khác với username, các từ dễ đoán
- Thay đổi password định kỳ

Cần cân bằng giữa: hacker khó đoán và người dùng có thể nhớ

- Thu thập thông tin bất hợp pháp (Social engineering)
- Các phần mềm gián điệp (spyware), keystroke logging

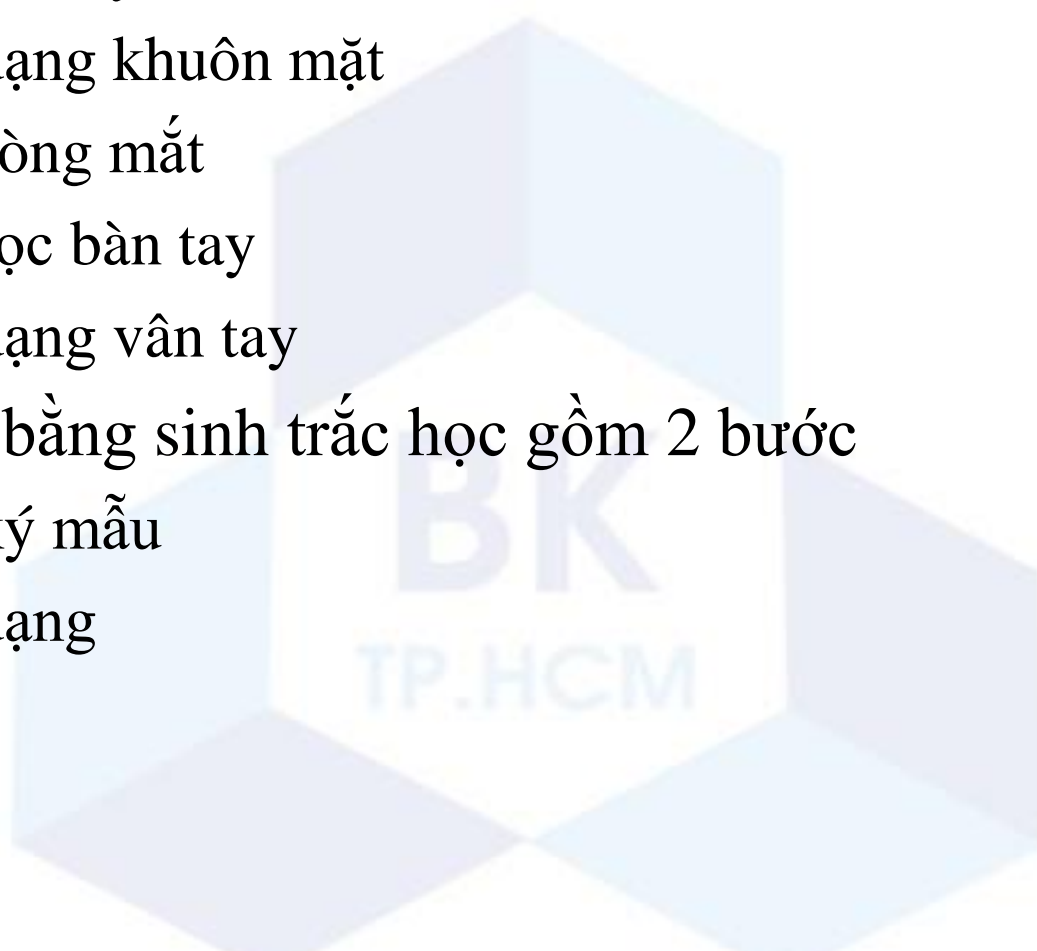
Những gì bạn có

- Thẻ thông minh (smart card): có bộ nhớ nhỏ và có khả năng thực hiện một vài tính toán
- Trong thẻ có lưu thông tin về người dùng và cả password.
  - người dùng có thể chọn những password phức tạp và thay đổi khi cần
- Địa chỉ MAC, địa chỉ IP

Những gì là chính bạn

- Sử dụng các yếu tố sinh trắc học để xác thực.
  - Nhận dạng khuôn mặt
  - Quét tròng mắt
  - Hình học bàn tay
  - Nhận dạng vân tay
- Xác thực bằng sinh trắc học gồm 2 bước
  - Đăng ký mẫu
  - Nhận dạng

Những gì là chính bạn

- Các lỗi xảy ra khi xác thực bằng sinh trắc học
  - Fraud rate
  - False accept rate

Những gì là chính bạn

- Các lỗi xảy ra khi xác thực bằng sinh trắc học
  - Insult rate
  - False reject rate

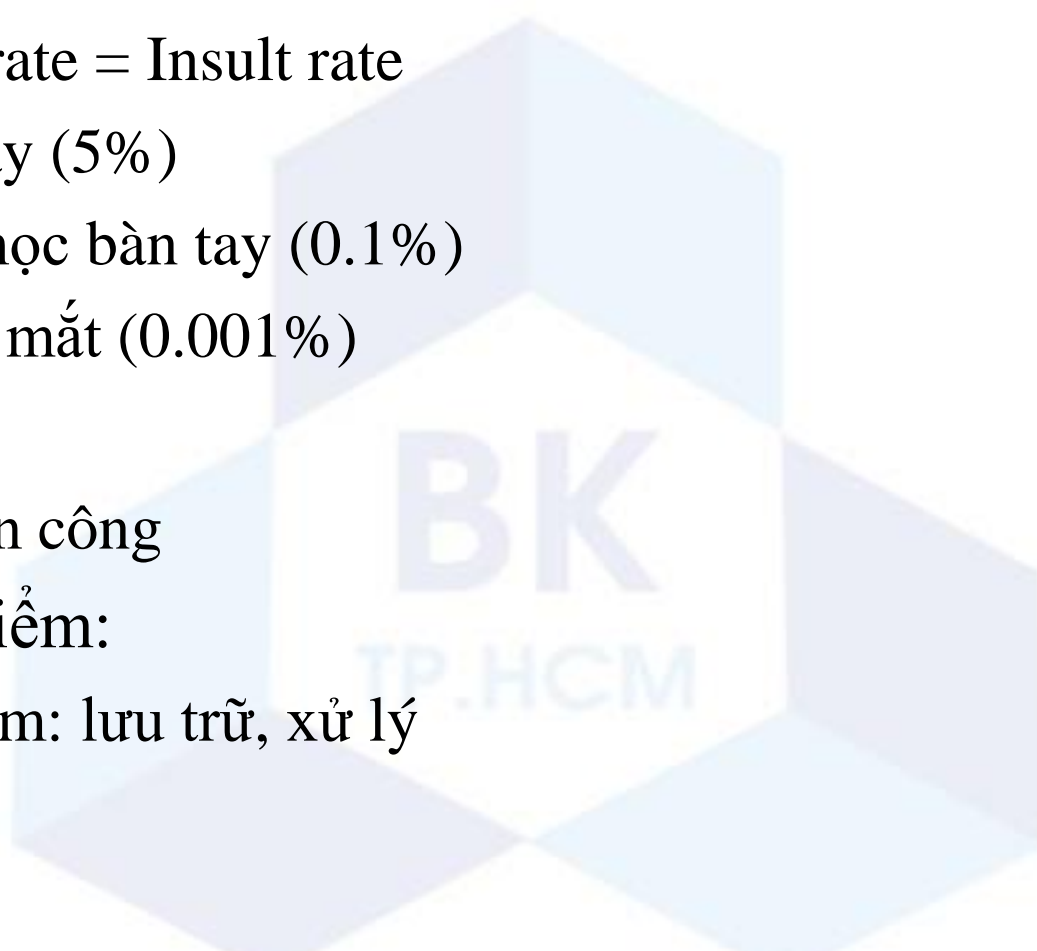

Alice

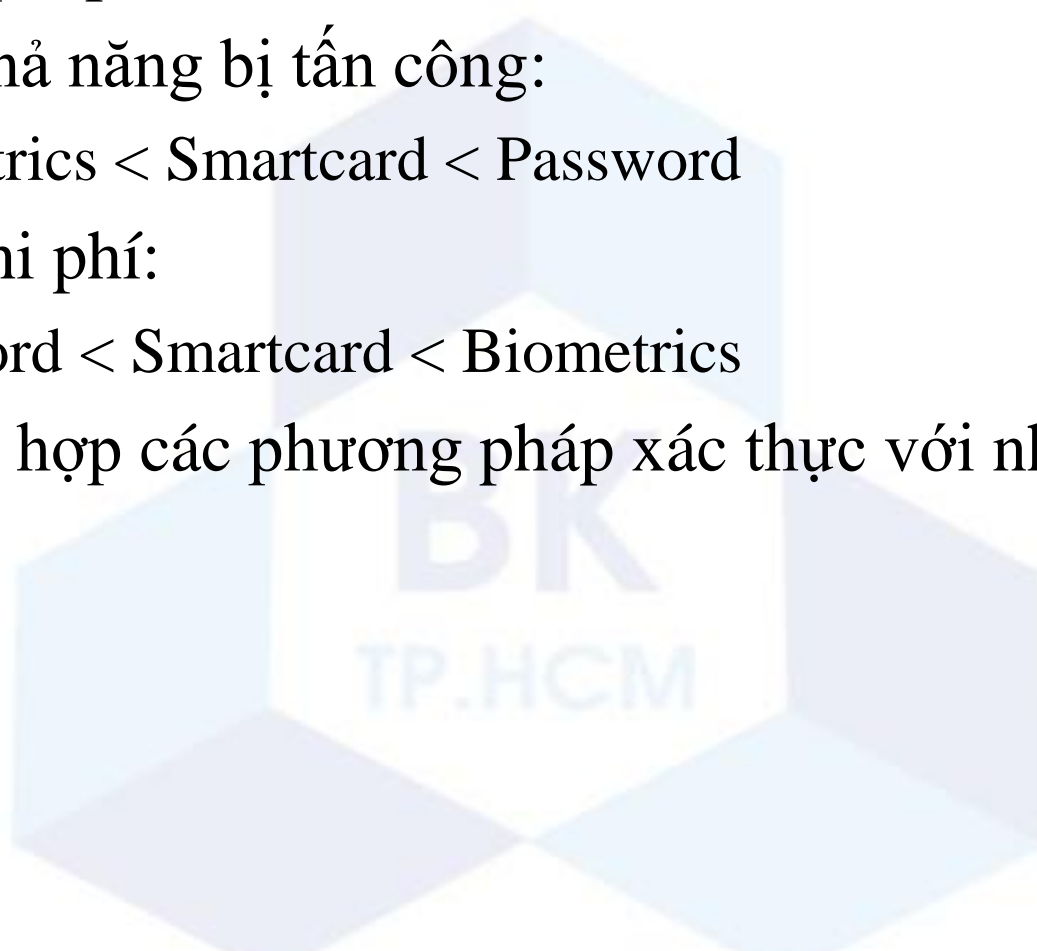
Những gì là chính bạn

- Tỷ lệ lỗi sinh trắc học
  - Fraud rate = Insult rate
  - Vân tay (5%)
  - Hình học bàn tay (0.1%)
  - Tròng mắt (0.001%)
- Ưu điểm:
  - Khó tấn công
- Khuyết điểm:
  - Tồn kém: lưu trữ, xử lý

Phương pháp xác thực

- Phương pháp xác thực tốt thì tốn kém
- Xét về khả năng bị tấn công:
  - Biometrics < Smartcard < Password
- Xét về chi phí:
  - Password < Smartcard < Biometrics
- Có thể kết hợp các phương pháp xác thực với nhau

Nội dung

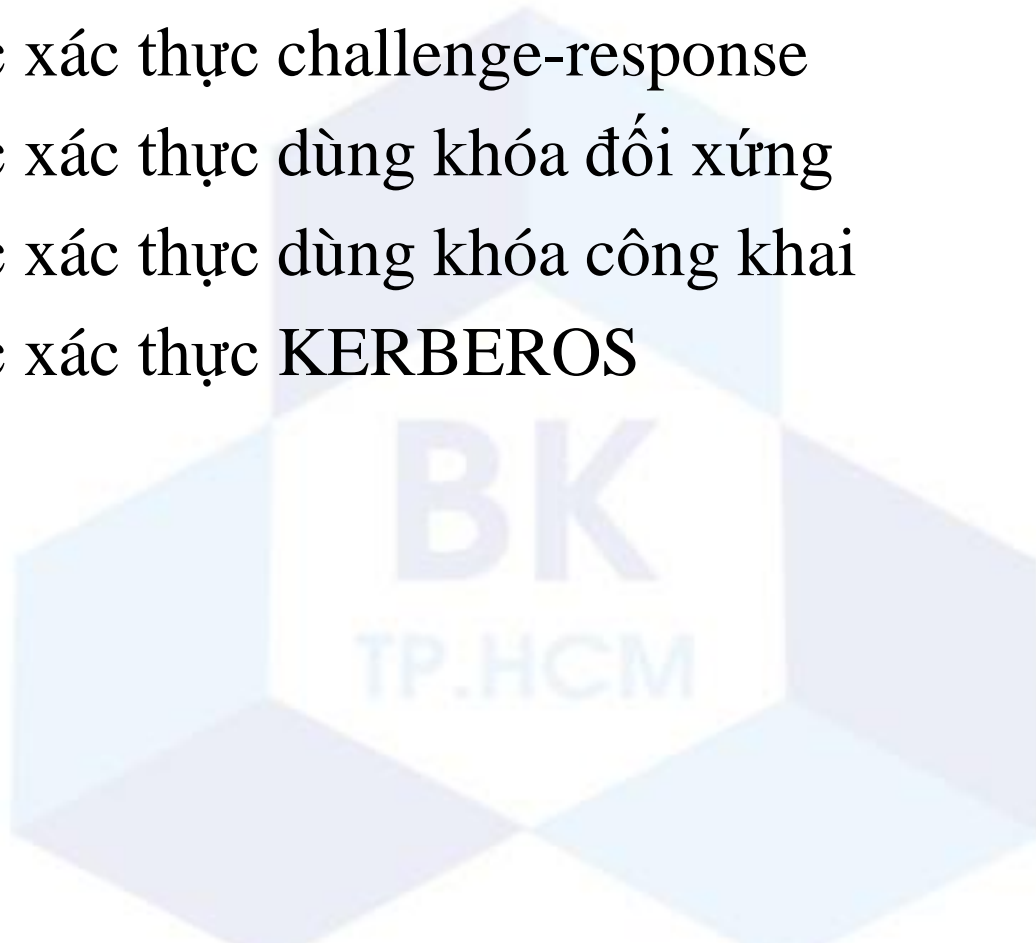
- 1 Giới thiệu về định danh và xác thực
- 2 Phương pháp định danh
- 3 Phương pháp xác thực
- 4 Giao thức xác thực

Giao thức xác thực

- Giao thức xác thực đơn giản
- Giao thức xác thực challenge-response
- Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng
- Giao thức xác thực dùng khóa công khai
- Giao thức xác thực KERBEROS

Giới thiệu

- Giả sử là **Alice** muốn chứng minh với **Bob** là “Tôi chính là Alice”
- Alice cũng cần biết người còn lại có đúng là Bob không.
- **Malice** là người xấu có ý muốn phá giao thức xác thực

Giao thức xác thực đơn giản

Giao thức xác thực đơn giản

- Password để ở dạng văn bản rõ, Malice có thể quan sát được.

Giao thức xác thực đơn giản với hàm hash

- P_A : password của Alice
- $h()$: hàm hash

Giao thức xác thực đơn giản với hàm hash

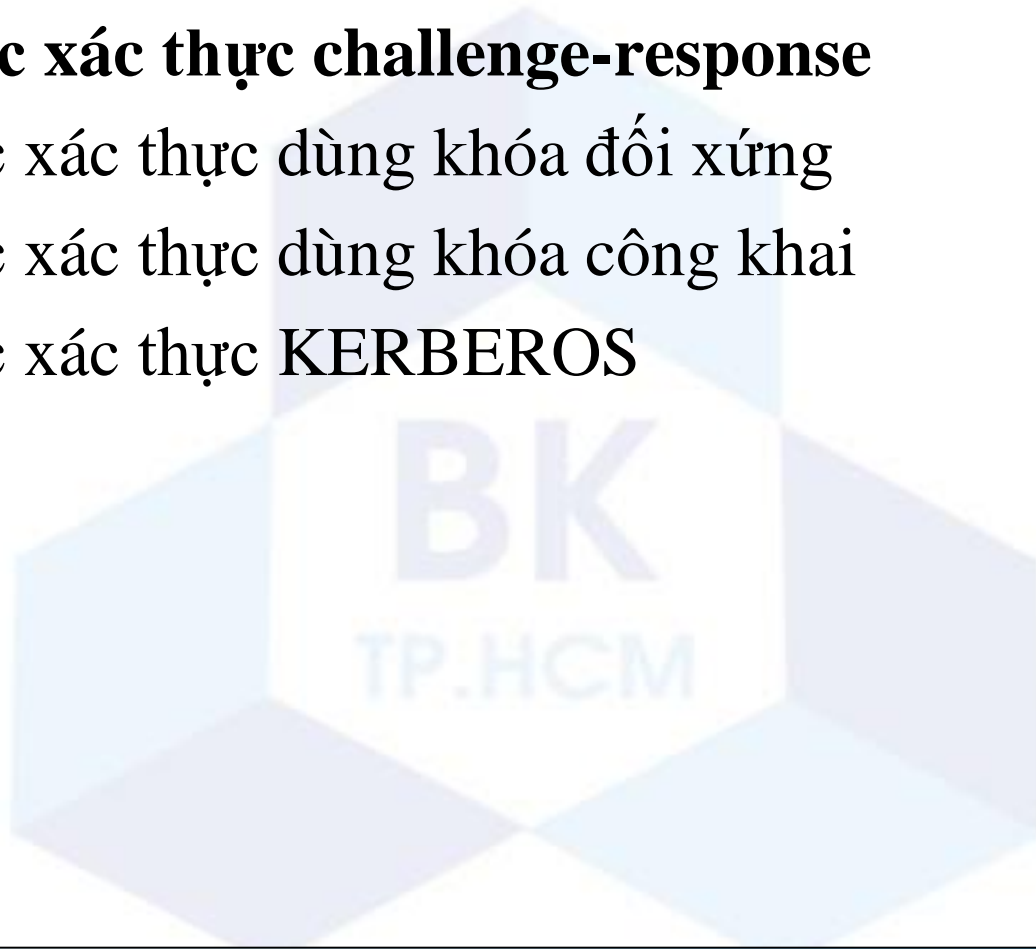
- Tấn công bằng cách lặp lại thông điệp

Giao thức xác thực

- Giao thức xác thực đơn giản
- **Giao thức xác thực challenge-response**
- Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng
- Giao thức xác thực dùng khóa công khai
- Giao thức xác thực KERBEROS

Giao thức xác thực challenge-response

- N: số nonce (number used once)

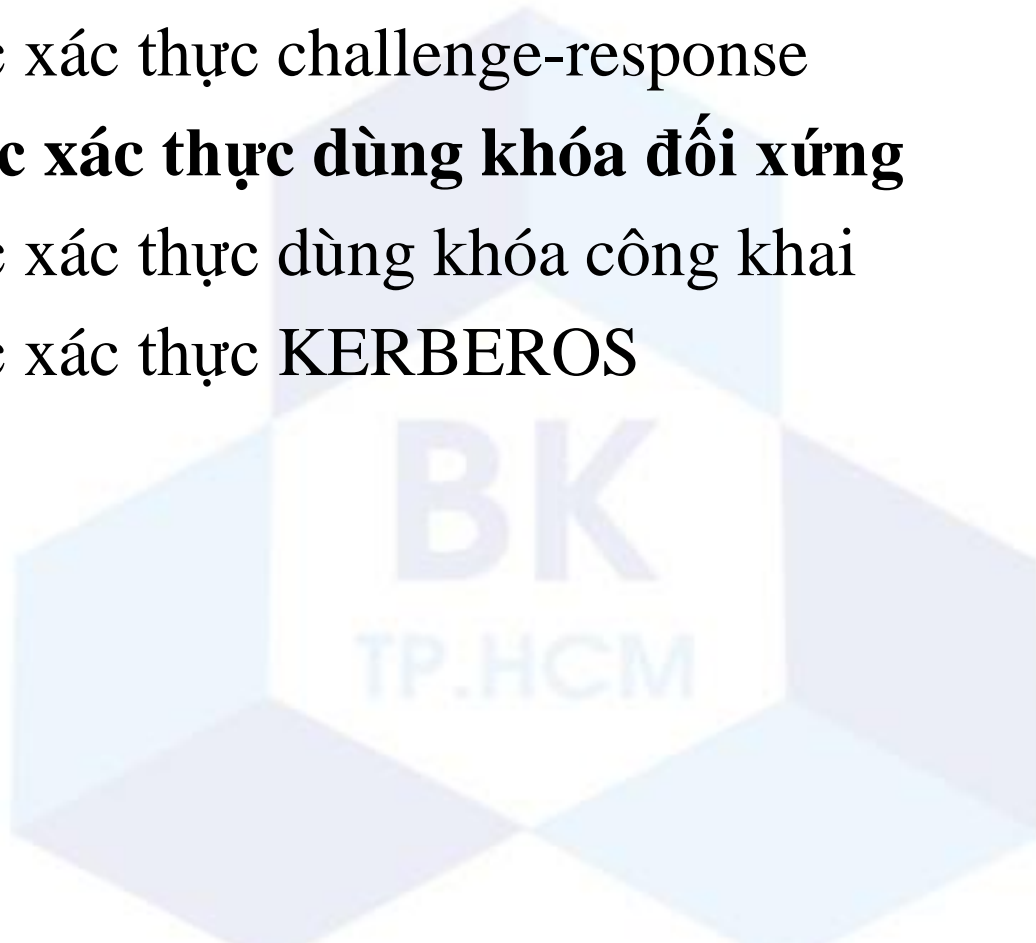

- Khuyết điểm: Bob phải biết trước password của Alice

Giao thức xác thực

- Giao thức xác thực đơn giản
- Giao thức xác thực challenge-response
- **Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng**
- Giao thức xác thực dùng khóa công khai
- Giao thức xác thực KERBEROS

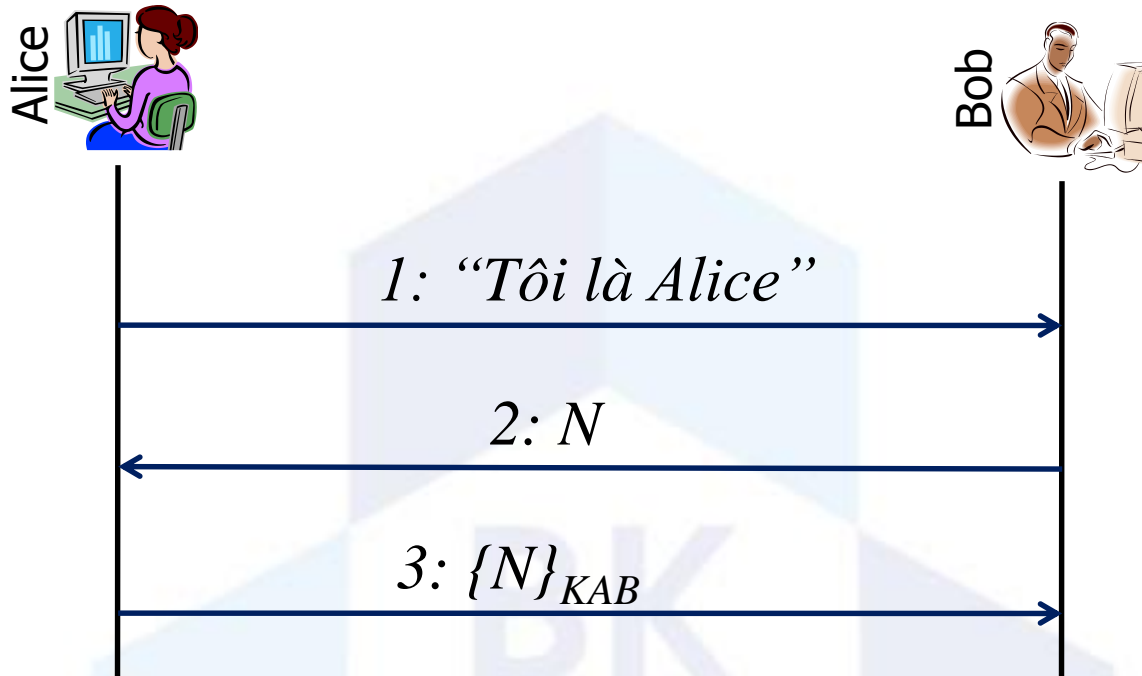

Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng

- C: ciphertext
- M: plaintext
- K_A : khóa của Alice
- $C = \{M\}_K$
- K_{AB} : Khoá chung giữa Alice và Bob

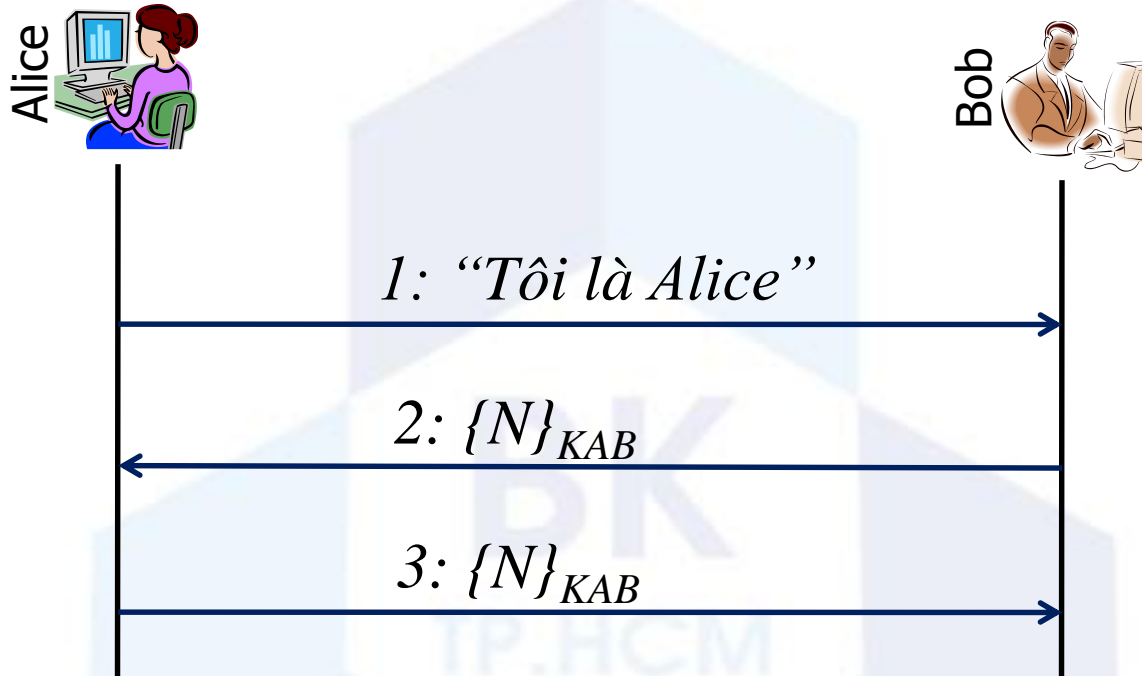
Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng

- Khuyết điểm:
  - Chỉ có Bob xác thực được Alice
  - Alice không biết có đúng là Bob không

Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng

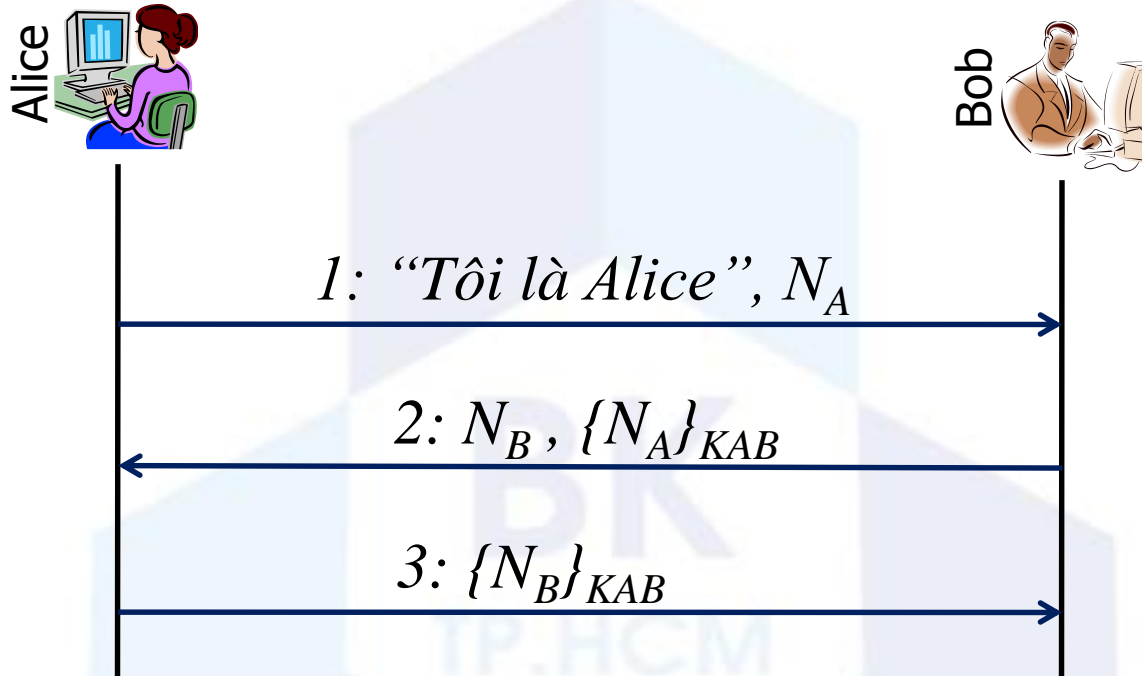
- Giao thức xác thực lẫn nhau (mutual) dùng khóa đối xứng

→ Thông điệp ở bước 3 lặp lại từ bước 2: không thể xác thực người gửi

Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng

- Giao thức xác thực lẫn nhau cải tiến

Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng

- Tấn công giao thức xác thực lẫn nhau cải tiến

Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng

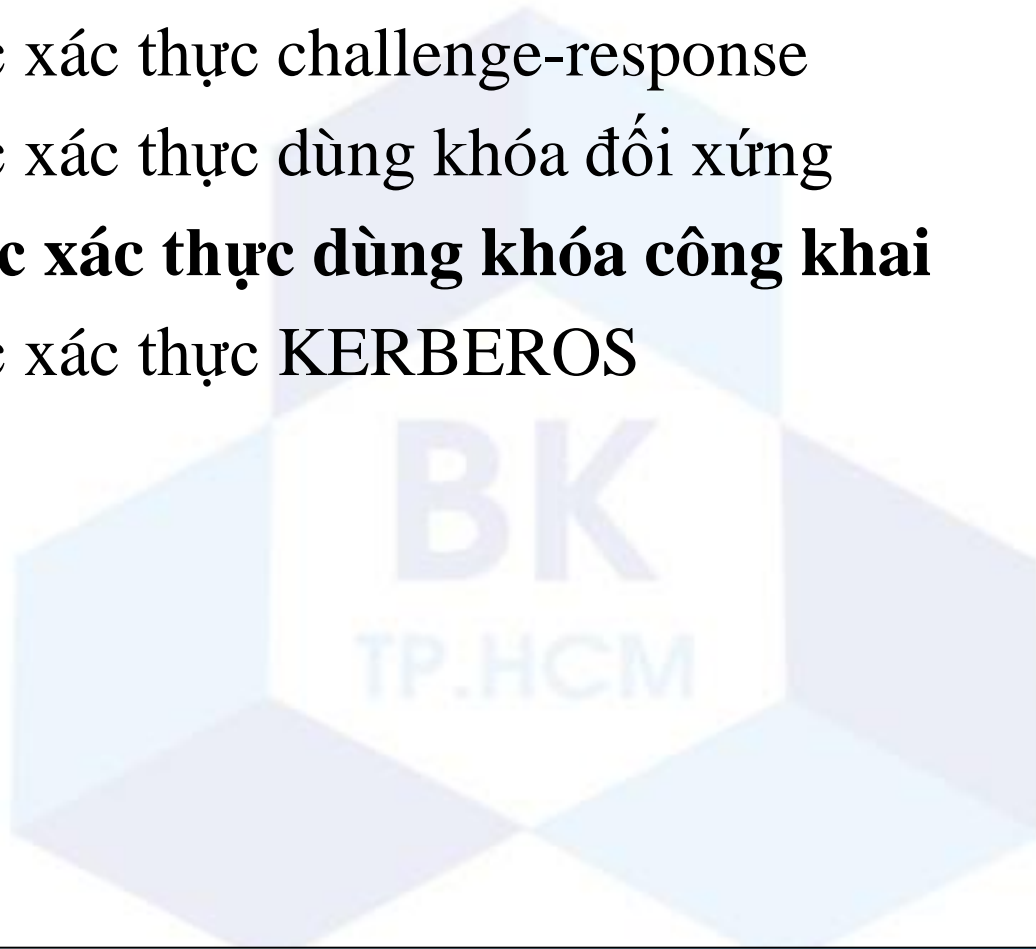
- Giao thức xác thực lẫn nhau cải tiến khác

Giao thức xác thực

- Giao thức xác thực đơn giản
- Giao thức xác thực challenge-response
- Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng
- **Giao thức xác thực dùng khóa công khai**
- Giao thức xác thực KERBEROS

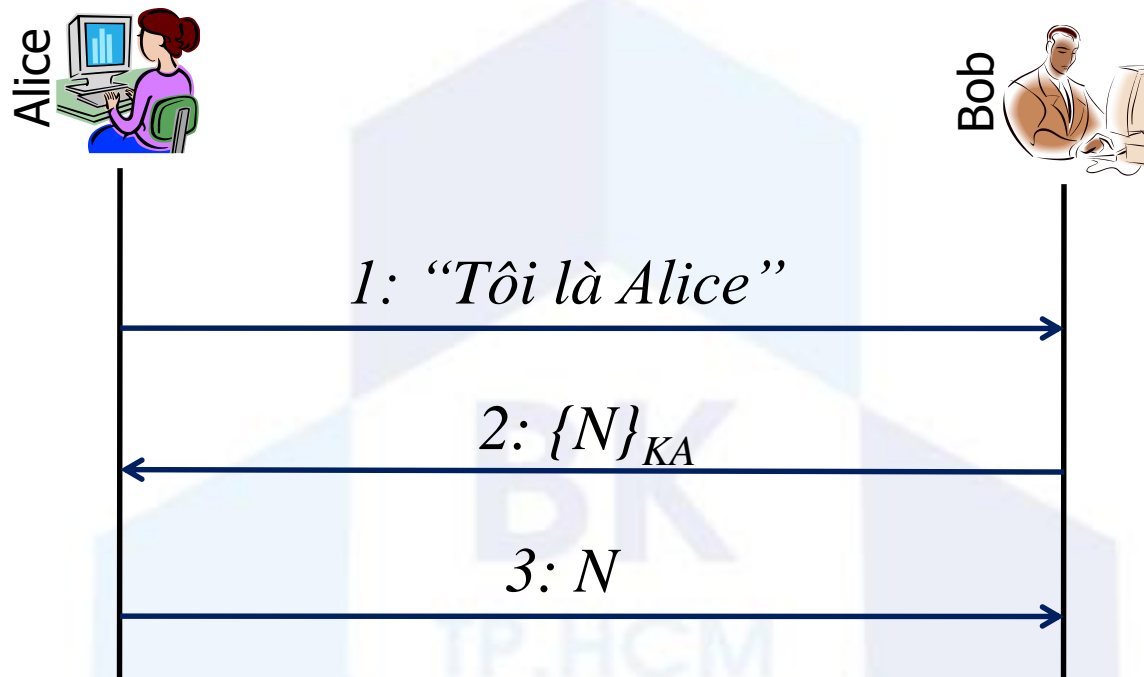
Giao thức xác thực dùng khóa công khai

- C: ciphertext
- M: plaintext
- K_A : cặp khóa bí mật và công khai của Alice
- $C = \{M\}_{K_A}$: mã hóa bằng khóa công khai của Alice
- $M = [C]_{K_A}$: giải mã bằng khóa bí mật của Alice
- $S = [M]_{K_A}$: ký lên M bằng khóa bí mật của Alice
- $[\{M\}_{K_A}]_{K_A} = M$
- $\{[M]_{K_A}\}_{K_A} = M$

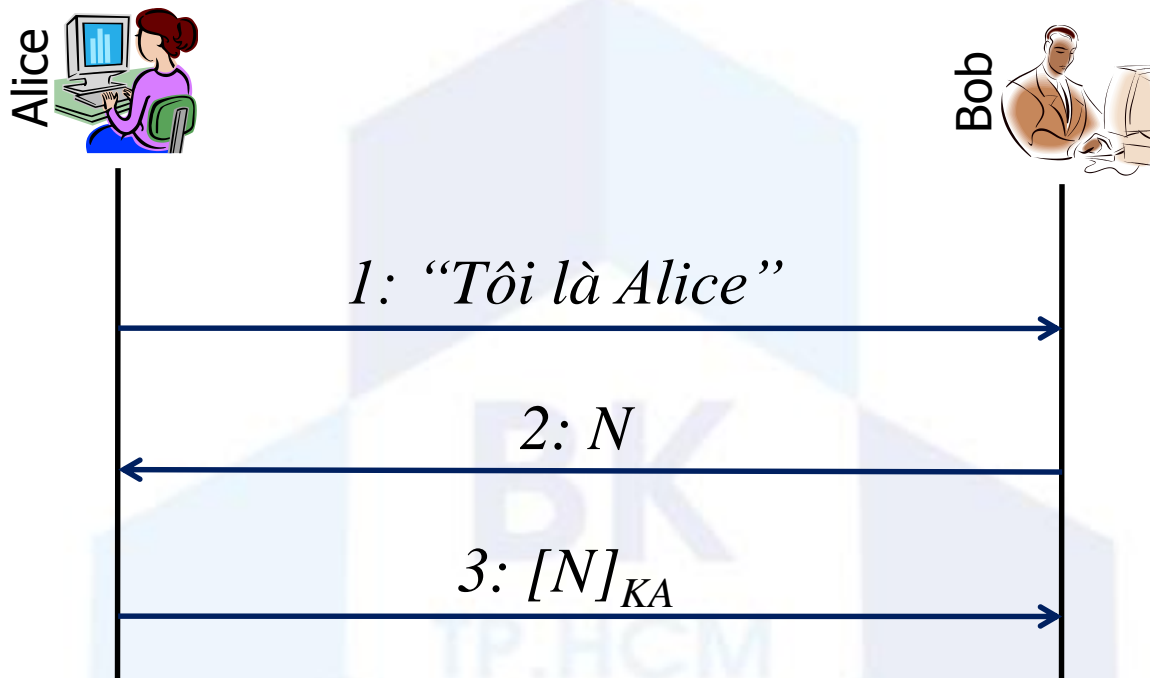
Giao thức xác thực dùng khóa công khai

■ Dùng mã hóa công khai

Giao thức xác thực dùng khóa công khai

■ Dùng chữ ký số

Giao thức xác thực

- Giao thức xác thực đơn giản
- Giao thức xác thực challenge-response
- Giao thức xác thực dùng khóa đối xứng
- Giao thức xác thực dùng khóa công khai
- **Giao thức xác thực KERBEROS**

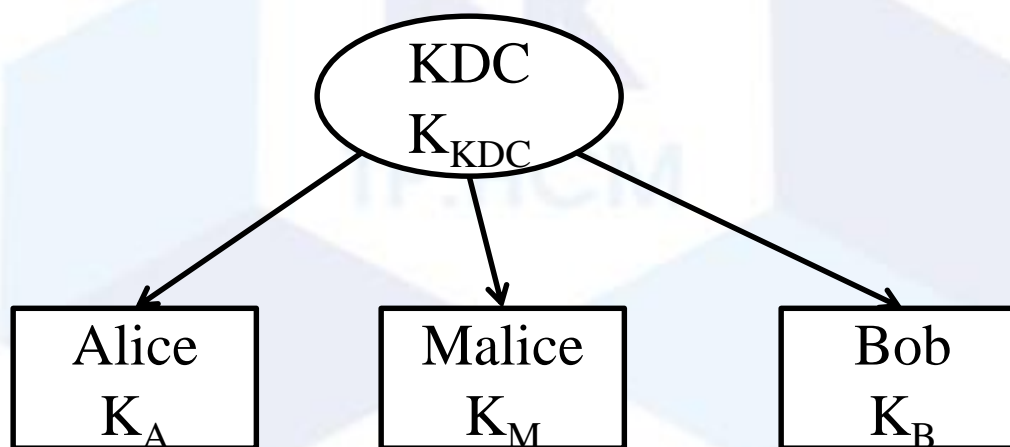

Giao thức xác thực KERBEROS

- Là giao thức được sử dụng trong thực tế
- KERBEROS
  - Dùng mã hóa đối xứng
  - Được thiết kế để dùng trong những hệ thống nhỏ như là mạng nội bộ
  - Dựa vào thành phần thứ 3 tin cậy là Trung tâm phân phối khóa (Key Distribution Center - KDC)
- Với N người dùng
  - Giao thức dùng khóa công khai: $2N$ khóa
  - Giao thức dùng khóa đối xứng: N^2 khóa
  - Giao thức Kerberos: N khóa

Giao thức xác thực KERBEROS

- Trung tâm phân phối khóa KDC
  - KDC có một siêu khóa K_{KDC} , chỉ có KDC mới biết khóa này
  - KDC cung cấp: Ticket-Granting Ticket (TGT)
  - TGT chứa khóa phiên, user ID và thời hạn
  - TGT được mã hóa bằng K_{KDC}
  - Chỉ có KDC mới đọc được TGT

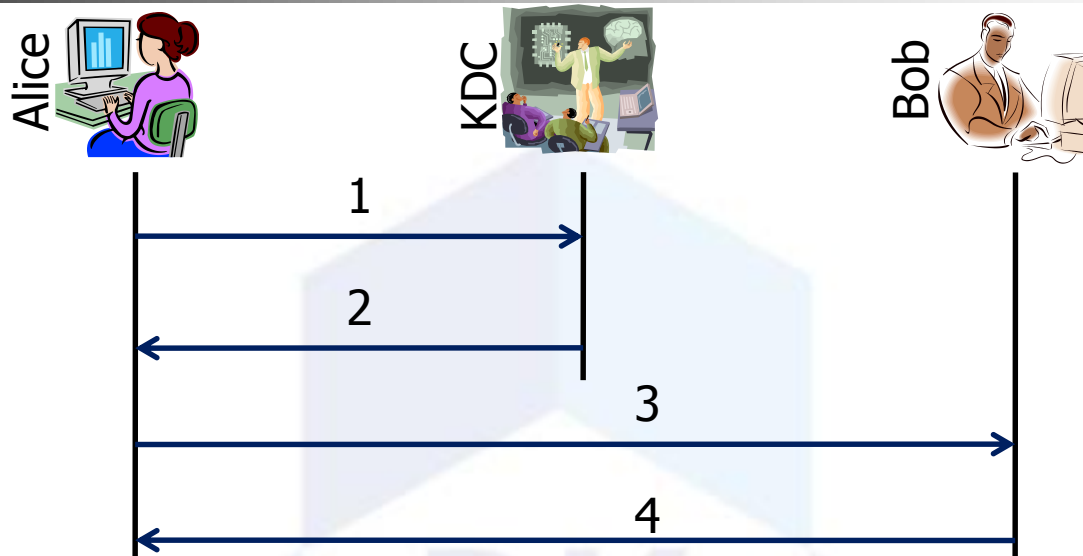
Giao thức xác thực KERBEROS

- Quá trình Alice login vào hệ thống sử dụng KERBEROS

- K_A : khóa chung giữa Alice và KDC, $K_A = h(password)$
- S_A : khóa phiên
- $TGT_A = \{Alice, S_A\}_{KKDC}$

Giao thức xác thực KERBEROS

1. Alice gửi cho KDC: $Alice, Bob, TGT_A, \{timestamp\}_{SA}$
2. KDC gửi cho Alice: $\{Bob, K_{AB}, ticket-to-Bob\}_{SA}$
 $ticket-to-Bob: \{Alice, K_{AB}\}_{KB}$
3. Alice gửi cho Bob: $ticket-to-Bob, \{timestamp\}_{KAB}$
4. Bob gửi cho Alice: $\{timestamp + 1\}_{KAB}$

Giao thức xác thực KERBEROS

- Một thao tác dư thừa trong KERBEROS:
  - KDC gửi cho Alice: $\{S_A, TGT_A\}_{KA}$
Trong khi $TGT_A = \{Alice, S_A\}_{KKDC}$
→ KDC gửi cho Alice: $\{S_A\}_{KA}, TGT_A$
→ *Tiết kiệm chi phí*
- KDC dùng K_{KDC} để giải mã tất cả các TGT
→ không cần biết ai gửi yêu cầu

Nội dung

- 1 Giới thiệu về định danh và xác thực
- 2 Phương pháp định danh
- 3 Phương pháp xác thực
- 4 Giao thức xác thực

Question ?

BK
TP.HCM